

40-LECIE

INŻYNIERII ŚRODOWISKA W ZIELONEJ GÓRZE

W 1967 r. utworzono w Zielonej Górze Wyższą Szkołę Inżynierską, której celem było kształcenie kadr, dla potrzeb małej i średniej przedsiębiorczości, głównie miasta i regionu, w sposób odpowiadający wysokim standardom. Na początku funkcjonowania Uczelni studentów kształcono na trzech kierunkach: *mechanicznym*, *elektrycznym* i *budownictwie*. Z czasem, odpowiadając na wyzwania społeczne, gospodarcze i cywilizacyjne regionu, rozszerzano ofertę kształcenia o kolejne kierunki studiów i specjalności. Jednym z nich była *inżynieria środowiska*. Wizja utworzenia nowego, perspektywicznego kierunku pojawiła się już po ośmiu latach od powstania WSI. Realizację pomysłu powierzono prof. Stanisławowi T. Kołaczkowskiemu. W październiku 1977 r. odbył się pierwszy nabór studentów na kierunek. Studia rozpoczęło 60 studentów. Od tego roku kształcenie studentów na kierunku inżynieria środowiska trwa nieprzerwanie.

POWOŁANIE KIERUNKU INŻYNIERIA ŚRODOWISKA

Pierwszą jednostką organizacyjną działającą w ramach zielonogórskiej Inżynierii Środowiska był Zakład Inżynierii Środowiska w Instytucie Budownictwa (01.09.1975 r.), w którym, poza prof. S.T. Kołaczkowskim, pracowali dwóch doktorów: Marek Gąsiorek i Ireneusz Wróbel oraz pięciu magistrów inżynierów: Magdalena Graczyk, Zdzisław

Prof. Stanisław Kołaczkowski,
twórca kierunku
inżynieria środowiska

akademickim 1981/1982 na mocy znowelizowanej Ustawy o szkolnictwie wyższym doszło do reorganizacji Uczelni, w wyniku której powstały trzy wydziały: Elektryczny, Mechaniczny oraz Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej, z siedmioma instytutami i dwa instytuty międzywydziałowe Matematyki, Fizyki i Chemii oraz Nauk Społecznych, Organizacji i Zarządzania. W ramach Wydziału Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej powołano Instytut Budownictwa i Instytut Inżynierii Sanitarnej (1 października 1981 r.). W 1996 r. zmieniono nazwę Instytut Inżynierii Sanitarnej na Instytut Inżynierii Środowiska. W czasie istnienia Instytutu

Kurowski, Ruta Leśmian-Kordas, Zbigniew Lewicki i Marek Przetocki. 1 września 1977 r., zmieniono nazwę instytutu i zakładu na Instytut Budownictwa i Inżynierii Środowiska oraz na Zakład Zaopatrzenia w Wodę i Unieszkodliwiania Ścieków i Odpadów. W tym samym roku Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki wyraził zgodę na uruchomienie kierunku inżynieria środowiska. W roku

Pracownicy Instytutu w laboratoriach przy ul. Wyspiańskiego; dr Z. Lewicki podczas wykładu z „Instalacji sanitarnych”

Hala laboratoryjna Instytutu Inżynierii Środowiska (1986 r.)

Budynek dydaktyczny A-2 w trakcie budowy (1985) i w czasie jego eksploatacji (lata 90. XX w.)

(od 1982 r.) funkcję dyrektorów kolejno pełnili: 1982-1983 prof. dr hab. inż. Jędrzej Kuczyński 1983-1990 prof. dr hab. inż. Adam Solski 1990-1991 prof. dr hab. inż. Henryk Greinert 1991-1996 zmiana struktury - system katedralno-zakładowy 1996 - prof. dr hab. inż. Andrzej Jędrczak

ROZWÓJ INSTYTUTU

Pierwsze własne zaplecze dydaktyczno-badawcze Inżynierii Środowiska otrzymała w październiku 1979 r. Były to zaadaptowane do potrzeb kierunku dwa pawilony przy ul. Wyspiańskiego. Powierzchnia laboratoriów (1023 m²) w tych obiektach była jednak za mała dla zapewnienia właściwych warunków kształcenia i rozwoju naukowego kadry.

W październiku 1986 r. Instytut otrzymał nową halę laboratoryjną, o ogólnej powierzchni 1950 m² oraz sale w budynku dydaktycznym (A-2) o łącznej powierzchni około 1804 m².

W 1999 r. przeprowadzona została kolejna rozbudowa i modernizacja hali laboratoryjnej Instytutu, której efektem było podwyższenie standardu technicznego obiektu oraz zwiększenie powierzchni sal dydaktycznych i laboratoriów o ponad 700 m². Budynek ten (A-12) jest aktualną siedzibą Instytutu Inżynierii Środowiska.

Intensywny rozwój Instytutu w latach 1990-2000, zarówno pod względem kadrowym jak i bazy laboratoryjnej, stworzył podstawy merytoryczno-organizacyjne do ubiegania się o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych. 31 maja 2004 r. Wydział uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska. W grudniu tego roku odbyła się pierwsza obrona pracy doktorskiej mgr. inż. Sebastiana Węclewskiego pt. Stosowanie osadów ściekowych na terenach zieleni miejskiej jako metoda ich zagospodarowania, promotorem pracy był dr hab. inż. Andrzej Greinert, prof. UZ.

PRACOWNICY

W okresie 40 lat istnienia kierunku w Instytucie pracowało 96 pracowników dydaktycznych, 37 pracowników na stanowiskach technicznych i 6 na stanowiskach administracyjnych. W tym czasie 36 pracowników Instytutu uzyskało stopień naukowy doktora, 10 habilitację i 5 tytuł profesora. Na początku 2017 r. w Instytucie pracowało 9 samodzielnych pracowników naukowych (4 profesorów tytułarnych i 5 doktorów habilitowanych, profesorów UZ), 21 doktorów i 2 magistrów.

GŁÓWNE OBSZARY BADAWCZE IIŚ

- __optymalizacja systemów ciepłowniczych oraz analiza energetyczna budynków,
- __energetyka cieplna, ogrzewnictwo, wentylacja, zaopatrzenie w wodę i usuwanie ścieków,
- __oczyszczanie wody do celów bytowo-gospodarczych i przemysłowych,
- __oczyszczanie ścieków miejskich i przemysłowych,
- __przeróbka i unieszkodliwianie osadów ściekowych,
- __analiza ryzyka w składowaniu odpadów,
- __beztlenowe przetwarzanie odpadów,
- __badania w zakresie gleboznawstwa, rekultywacji i ochrony gleb,
- __kształtowanie terenów zieleni miejskiej,
- __ochrona terenów pod antropopresją - kształtowanie stref ochronnych,

Jak trafiłem na WSI w Zielonej Górze? Wspomnienia dr. Zbigniewa Lewickiego

Gdy rozpocząłem we wrześniu 1970 r. moją pierwszą pracę po studiach, jako asystent-stażysta w Instytucie Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Wrocławskiej, nie przypuszczałem, że wkrótce los zwiąże mnie na resztę życia z Zieloną Górą. Od grudnia 1972 r. zacząłem dość regularnie jeździć do Zielonej Góry za sprawą młodej, sympatycznej zielonogórzanki, późniejszej żony (od 43 lat). Wiosną 1973 r. poprosił mnie na rozmowę docent z Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Politechniki Wrocławskiej – dr inż. Mieczysław Mysiak, promotor mojej pracy magisterskiej. Zapropował mi przejście wraz z nim do WSI w Zielonej Górze w celu organizacji kierunku *inżynieria środowiska*. Po spotkaniu z ówczesnym Rektorem WSI, prof. Z. Szafranem, zachęcony perspektywą szybkiego otrzymania mieszkania, podjąłem decyzję o przeniesieniu do Zielonej Góry. 1 października 1973 r. zostałem starszym asystentem w Zespole Budownictwa Ogólnego i Przemysłowego na Wydziale Budownictwa Lądowego WSI w Zielonej Górze, prowadząc wykłady i ćwiczenia z przedmiotów: „Hydraulika” i „Instalacje budowlane”. A doc. M. Mysiak, otrzymawszy korzystniejszą ofertę, przeniósł się na Politechnikę Rzeszowską. I tak moje aspiracje organizacyjne zostały zawieszona na ponad 1,5 roku, do czasu przyjsia na naszą Uczelnię prof. Stanisława Kończakowskiego. Nigdy swojej decyzji nie żałowałem.

ocena oddziaływania na środowisko obiektów budowlanych, przemysłowych, komunikacyjnych i komunalnych, kartografia gleb obszarów antropogenicznych, badania biotoksykologiczne, fitosocjologiczne, hydrobiologiczne. Centralne Laboratorium Instytutu Inżynierii Środowiska W 2001 r. w strukturze Instytutu wydzielono Centralne Laboratorium Instytutu Inżynierii Środowiska, które w styczniu 2007 r. uzyskało akredytację systemu jakości zgodnego z normą PN EN ISO/IEC 17025:2001. Certyfikat Akredytacji PCA jest dowodem posiadania wysokich kompetencji technicznych laboratorium, wiarygodności uzyskiwanych wyników badań i analiz oraz spełniania wymagań zawartych w obowiązujących w naszym kraju aktach prawnych.

Obecnie laboratorium zatrudnia 9 osób, z których 4 są absolwentami kierunku *inżynieria środowiska* w Zielonej Górze. W laboratorium wykonywane są analizy próbek wód podziemnych i powierzchniowych, ścieków, odpadów, osadów ściekowych oraz gruntów i gleb. Laboratorium dysponuje specjalistyczną aparaturą badawczą i nowoczesnym sprzętem laboratoryjnym. Dla potwierdzenia posiadanych kwalifikacji Centralne Laboratorium corocznie bierze udział w ogólnopolskich badaniach porównawczych. Od czasu uzyskania akredytacji uczestniczyło w około 150 porównaniach uzyskując, w ponad 95 proc., wynik zadawalający (kryteria: wynik zadawalający, wynik wątpliwy i wynik

Aparatura badawczo-pomiarowa Centralnego Laboratorium Instytutu Inżynierii Środowiska

niezadawalający). Laboratorium oferuje usługi skierowane do podmiotów gospodarczych, instytucji administracji rządowej i samorządowej oraz ludności, w zakresie możliwości badawczych (w tym opracowanie naukowo-badawcze, ekspertyzy) i analitycznych. Duży potencjał badawczy oparty na licznej, doświadczonej kadrze, a także spełniający wymagania światowych standardów sprzęt pomiarowo-analityczny, gwarantuje profesjonalne i rzetelne wykonanie badań oraz sprostanie oczekiwaniom klientów w zakresie oferowanych usług.

KSZTAŁCENIE STUDENTÓW

Kształcenie młodzieży na kierunku *inżynieria środowiska*, ze specjalnością *zaopatrzenie w wodę i unieszkodliwianie ścieków i odpadów*, rozpoczęto w październiku 1977 r., przyjmując 58 studentów. W czerwcu 1982 r. 18 z nich otrzymało dyplom magistra inżyniera.

Od roku akademickiego 2007/2008 na Wydziale prowadzone są studia doktoranckie w dyscyplinie inżynieria środowiska.

Oferta dla studentów obejmuje:

- studia I stopnia - stacjonarne i niestacjonarne (3,5 roku) prowadzące do tytułu zawodowego inżyniera inżynierii środowiska;
- studia II stopnia - stacjonarne i niestacjonarne (1,5 roku) prowadzące do tytułu zawodowego magistra inżyniera inżynierii środowiska;
- studia III stopnia - stacjonarne absolwent studiów doktorskich w zakresie inżynierii środowiska.

Do 31. grudnia 2016 r. na kierunku *inżynieria środowiska* wypromowano ponad 2750 absolwentów bardzo dobrze przygotowanych do rozwiązywania zadań projektowych i eksploatacyjnych w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę, oczyszczania ścieków i gospodarki odpadami. Absolwent kierunku *inżynieria środowiska*, obok podstawowej umiejętności metodologii projektowania, wykonawstwa i eksploatacji urządzeń ochrony środowiska, posiada szeroką wiedzę z zakresu innych dziedzin nauki i techniki, które

mają istotny wpływ na rozwój współczesnej inżynierii sanitarnej, stanu środowiska i warunków życia społeczeństwa.

DZIAŁANIA NA RZECZ REGIONU

Jednym z celów przyświecających uruchomieniu inżynierii środowiska w Zielonej Górze była aktywna praca na rzecz podmiotów gospodarczych, komunalnych i administracji regionalnej i lokalnej. Od samego początku pracownicy włączali się w rozwiązywanie problemów związanych z technologiami, instalacjami i obiektami związanymi z oczyszczaniem wody i ścieków, składowaniem i zagospodarowywaniem odpadów, ochroną środowiska przyrodniczego, a z czasem także rekultywacją terenów zdegradowanych

Instytut z racji swojego umiejscowienia naukowego i dydaktycznego, bardzo dobrze wpisował się i wpisuje w wojewódzkie dokumenty o randze strategicznej, w tym:

- Lubuska Regionalna Strategia Innowacji (LRSI) 2009-2015;
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego (SRWL) 2020;
- Strategia Rozwoju Polski Zachodniej (SRPZ) 2020;
- Program Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego (PRIWL).

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Instytut Inżynierii Środowiska w swojej historii prowadził współpracę z podmiotami zagranicznymi w formule bezpośredniej oraz jako jednostka Wydziału i Uczelni, jako partner w szerszych działaniach. Najbardziej utrwalaona jest współpraca z niemieckim partnerem z sąsiadującej z województwem lubuskim Brandenburgii - Brandenburgische Technische Universität Cottbus-Senftenberg, która formalnie została zainicjowana w latach 90. XX w. Największym wspólnym projektem był realizowany w ramach programu Interreg IIIA temat badawczy pt. „Ocena możliwości poprawy jakości zasobów wodnych w zbiornikach pokopalnianych i wodach podziemnych w Euroregionie Sprewa-Nysa-Bób”.

Budynek Instytutu Inżynierii Środowiska przy ul. prof. Z. Szafrana 15